

Merre tovább, szakképzés?

A szakmai referátumok és hozzászólások három tematikai egységet alkottak. „A hazai szakképzés megújítása” vonatkozásában a figyelem elsősorban a kamarák szerepvállalásának megváltozásától várható eredményekre fókuszálódott. A kamaráknak ugyanis meghatározó felelősségük van a *központi programok* szükséges felülvizsgálatában, a *szakmai és vizsgakövetelmények* átdolgozásában, valamint a duális képzés *gyakorlati* körülményeinek optimalizálásában és a *pályaválasztási* tanácsadásban. Ami az első feladatcsoportot illeti, nem kerülhető meg a jelenlegi gyakorlat egyik legnagyobb problémája: a szakmai tartalmi deficit megannyi következménye. E tekintetben szükség van arra, hogy a jelenlegi OKJ felülvizsgálásával együtt nagyobb lehetőséget kapjon a képzési programok modulrendszer szerinti felépítéséből fakadó racionalizálás: ha kell, akár közös modulok alkalmazása, akár több modul összevonása révén is (a Kerekasztal résztvevői már a 3 éves szakképzési időszak tartalmi és strukturális lehetőségeiben gondolkodnak – a szerk.). El kell érni, hogy egy-egy szakképesítéshez maximálisan 6 modul tartozzon.

A második kérdéskör nyomán is több területen kell megoldást találni a jelenlegi, de tovább már tarthatatlan problémákra. A mostani vizsgarendszer ugyanis túlszabályozott, nagyon bonyolult, túlságosan idő- és költségigényes, és – ami a legsúlyosabb – az értékelés nem a gyakorlati tudáselemekre koncentrálna. A túl hosszú vizsgák egyebek között szinte lehetetlenné teszik azt, hogy a kamarák a legkorszerűbb eljárásokat ismerő és alkalmazó szakembereket delegálhassák a vizsgabizottságokba, mert a szakemberek hosszú időre nem szívesen hagyják ott a munkájukat. Külön gon-

Bár a szakképzés a gazdasági fejlődés egyik stratégiai fontosságú eleme, az utóbbi másfél évtizedben sok kritika érte a szakképzés mostani rendszerét: nem elég rugalmas, nem elég korszerű, kevés jó szakembert bocsát ki, és rákényszerít a tanulókra sok, ma már korszerűtlennek minősülő szakmát is. A megoldási lehetőségek pedig egyaránt megtalálhatóak a mostanában alakuló szabályozásban és a civil szervezetek – kiemelten a kamarák – jövőbeli tevékenységének módosításában is. E folyamatok ismeretében került sor nemrégiben a Dél-Alföldi Szakképzési Kerekasztalon arra, hogy a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar vezetése egyfajta párbeszédet kezdeményezzen a szakképzés dél-alföldi régiójának kulcsszereplői körében azzal a céllal, hogy kijelöljék a továbblépés irányait, a szükséges fejlesztések kereteit.

dot jelent az egyes bizottságok indokolatlanul nagy szabadsága; ez ugyanis szinte ellenőrizhetetlenné és összehasonlíthatatlanná teszi a különböző helyeken megszerzett bizonyítványok értékét. A tervek szerint a jövőben a képzés 2. évében sort kerítenek egy *szintvizsgára*, és csak ezt követ(het) majd a 3. tanév végi *szakmai záróvizsga*. Az új fejlesztési koncepció jegyében pedig számottevő mértékben kell *növelni a gyakorlati órák* számát; ehhez pedig szükség van a

gazdálkodó szervezetek és személyek fogadókészségének biztosítására is, ami a kamarák hatékony szerepvállalása nélkül nem oldható meg.

Mindezek a tervek azonban nem valósulhatnak meg a szakképzést érintő lényegi *szemléletváltozás* nélkül. Erre nemcsak a fizikai munka becsületének kívánatos visszaállítása érdekében van szükség, hanem a felsőfokú szakképzés méltó helyének megtalálása, vagy az olyan képzési ismeretek beépítésének elfogadtatása miatt is, mint amilyenek például a sokak által vitatott „civilizációs ismeretek” modul vagy a különféle kommunikációs képességfejlesztő programok is. Ami a *felsőfokú szakképzést* illeti, nem vált a kívánatos módon ismertté, és kétféle tervezett funkciója közül eddig jobbra csak a felsőoktatásba való belépés megkönnyítését teljesítette, a rövid képzési idő és a gyakorlatorientált programok munkaerő-piaci elfogadottsága még várat magára. Nagyon fontos lenne ezt a képzési formát a *felnőttképzésben* is alkalmazni. Ehhez meg kell oldani az előzetesen megszerzett ismeretek hatékony figyelembevételének eddigi nehézségeit is.

A *minőségbiztosítás* jelentőségének kérdései kapcsán a kerekasztal szakemberei úgy fogalmaztak, hogy ez egyidejűleg „a stabilitás és a munkaerő-piaci igények kielégítésének eszköze”. Ehhez (is) a gyakorlati képző-

A Dél-Alföldi Szakképzési Kerekasztal résztvevői

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara: **Gubicza Zsanett** és **Szabó Bálint**

Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara: **Dinók Mariann** regionális programkoordinátor

Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara: **Németh Zoltán** kamarai titkár

Dél-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ: **Dr. Nagy Ágnes** főigazgató

Csongrád Megyei Önkormányzat: **Mike Csaba** csoportvezető, Szakmai Felügyeleti Osztály

Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: **Juhászné Víg Éva** programiroda-vezető

SZTE JGYPK Szakképzési, Továbbképzési és Távoktatási Központ: **Döbör András** igazgató

SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézet: **Dr. Farkas Éva** igazgató

SZTE JGYPK: **prof. dr. Galambos Gábor** dékán, **Dr. Farkas Olga** főiskolai tanár

Szegedi Megyei Jogú Város Oktatási, Kulturális és Sportiroda: **Szebenyiné Csóka Beáta** pályázati referens

A Dél-Alföldi Szakképzési Kerekasztal kezdeményezője **Dr. Farkas Katalin** c. főiskolai tanár

helyek és a szakképző intézmények következetes együttműködésére van szükség. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy jelenleg a régióban 2700 ilyen együttműködési megállapodás van érvényben. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják: az efféle kooperáció igazi nyertese az, aki ilyen feltételek között tudta megszerezni a képesítését. Éppen ezért a jövőben ezek számát is növelni kell.